

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 25 lipca 2018 r.*ⁱ

Odesłanie prejudycjalne – Detaliczna sprzedaż odkurzaczy – Etykieta dotycząca klasy energetycznej – Dyrektywa 2010/30/UE – Rozporządzenie delegowane (UE) nr 665/2013 – Odkurzacze – Umieszczanie innych symboli – Nieuczciwe praktyki handlowe – Ochrona konsumentów – Dyrektywa 2005/29/WE – Artykuł 7 – Brak wyjaśnienia warunków, w jakich mierzona jest efektywność energetyczna – Zaniechanie wprowadzające w błąd

W sprawie C-632/16

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez voorzitter rechtbank van koophandel te Antwerpen (prezesa sądu gospodarczego w Antwerpii, Belgia) postanowieniem z dnia 6 lipca 2016 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 7 grudnia 2016 r., w postępowaniu:

Dyson Ltd,

Dyson BV

przeciwko

BSH Home Appliances NV,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: T. von Danwitz, prezes izby, A. Tizzano, wiceprezes Trybunału, pełniący obowiązki sędziego czwartej izby, C. Vajda, K. Jürimäe i C. Lycourgos (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: H. Saugmandsgaard Øe,

sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 26 października 2017 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Dyson BV i Dyson Ltd przez P. Maeyaerta i C. Van Wichelen, advocaten,
- w imieniu BSH Home Appliances NV przez V. Raus i L. Depypere, advocaten,
- w imieniu rządu belgijskiego przez J. Van Holm i P. Cottina, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niderlandzki.

- w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzgo i M. Hellmanna, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez F. Di Matteo, avvocato dello Stato,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez A. Cleenewerck de Crayencour, K. Talabér-Ritz i E. Manhaevego, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 22 lutego 2018 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 665/2013 z dnia 3 maja 2013 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego odkurzaczy (Dz.U. 2013, L 192, s. 1) oraz art. 7 dyrektywy 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniającej dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (zwaną dalej „dyrektywą o nieuczciwych praktykach handlowych”) (Dz.U. 2005, L 149, s. 22).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Dyson Ltd i Dyson BV (zwanymi dalej łącznie „Dysonem”) a BSH Home Appliances NV (zwanym dalej „BSH”), w przedmiocie nieuczciwych praktyk handlowych, które zdaniem powódek można przypisać BSH, polegających, po pierwsze, na braku umieszczenia informacji dotyczących wydajności energetycznej sprzedawanych przez niego odkurzaczy, oraz po drugie, na dodaniu na opakowaniu sprzedawanych przez niego odkurzaczy innych informacji niż te, które powinny obowiązkowo znajdować się na etykiecie dotyczącej klasy energetycznej odkurzaczy, której wzór zamieszczony został w załączniku II do rozporządzenia delegowanego nr 665/2013 (zwaną dalej „etykietą energetyczną”).

Ramy prawne

Prawo Unii

Dyrektywa 2005/29

- 3 Artykuł 2 dyrektywy 2005/29 stanowi:

„Do celów niniejszej dyrektywy:

[...]

- d) »praktyki handlowe stosowane przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów« (zwane dalej również »praktykami handlowymi«) oznaczają każde działanie przedsiębiorcy, jego zaniechanie, sposób postępowania, oświadczenie lub komunikat handlowy, w tym reklamę i marketing, bezpośrednio związane z promocją, sprzedażą lub dostawą produktu do konsumentów.

[...]”.

4 Artykuł 3 ust. 4 tej dyrektywy stanowi:

„W przypadku kolizji pomiędzy przepisami niniejszej dyrektywy a innymi przepisami prawnymi [prawa Unii] regulującymi szczególne aspekty nieuczciwych praktyk handlowych te ostatnie mają pierwszeństwo i stosuje się je do tych szczególnych aspektów”.

5 Artykuł 7 wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Zaniechania wprowadzające w błąd”, stanowi:

„1. Praktykę handlową uznaje się za wprowadzającą w błąd, jeżeli w konkretnym przypadku, biorąc pod uwagę wszystkie jej cechy i okoliczności oraz ograniczenia środka przekazu, pomija ona istotne informacje potrzebne przeciętnemu konsumentowi, stosownie do okoliczności, do podjęcia świadomej decyzji dotyczącej transakcji i tym samym powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej transakcji, której inaczej by nie podjął.

2. Za wprowadzające w błąd uznaje się również zaniechanie, jeżeli, uwzględniając szczegółowe postanowienia ust. 1, przedsiębiorca zataja lub w sposób niejasny, niezrozumiały, dwuznaczny lub z opóźnieniem przekazuje istotne informacje, o których mowa w tym ustępie, lub nie ujawnia komercyjnego celu praktyki, jeżeli nie wynika on jasno z kontekstu i jeżeli powoduje to lub może spowodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej transakcji, której inaczej by nie podjął.

3. W przypadku gdy środek przekazu stosowany dla danej praktyki handlowej nakłada ograniczenia przestrzenne lub czasowe, ograniczenia te i wszystkie środki podjęte przez przedsiębiorcę w celu udostępnienia informacji konsumentom w inny sposób zostaną uwzględnione przy rozstrzygnięciu, czy doszło do pominięcia informacji.

4. W przypadku zaproszenia do dokonania zakupu za istotne uważa się następujące informacje, jeżeli nie wynikają one jasno z kontekstu:

- a) istotne cechy produktu, w takim zakresie, w jakim jest to właściwe dla danego środka przekazu i produktu;
- b) adres i tożsamość przedsiębiorcy, np. nazwa firmy i, w stosownych przypadkach, adres i tożsamość przedsiębiorcy, na którego rzecz działa;
- c) cena wraz z podatkami lub, w przypadku gdy charakter produktu nie pozwala w sposób racjonalny na wcześniejsze obliczenie ceny, sposób, w jaki cena jest obliczana, jak również, w odpowiednich przypadkach, wszelkie dodatkowe opłaty za transport, dostawę lub usługi pocztowe lub, w sytuacji gdy wcześniejsze obliczenie tych opłat nie jest w sposób racjonalny możliwe, informacja o możliwości powstania takich dodatkowych kosztów;
- d) uzgodnienia dotyczące sposobu płatności, dostawy lub wykonania oraz procedury rozpatrywania reklamacji, jeżeli odbiegają one od wymogów staranności zawodowej;
- e) w odniesieniu do produktów i transakcji obejmujących prawo odstąpienia lub unieważnienia – istnienie takiego prawa.

5. Wymogi informacyjne ustanowione w prawie wspólnotowym, dotyczące komunikacji handlowej, w tym reklamy i marketingu, których niewyczerpujący wykaz zamieszczono w załączniku II, uznaje się za istotne”.

Dyrektywa 2010/30

6 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią (Dz.U. 2010, L 153, s. 1) została uchylona przez rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiające ramy etykietowania energetycznego i uchylające dyrektywę 2010/30/UE (Dz.U. 2017, L 198, s. 1). W chwili zaistnienia okoliczności faktycznych sporu rozpatrywanego w postępowaniu głównym dyrektywa 2010/30 nadal znajdowała zastosowanie.

7 Motywy 5 i 8 dyrektywy 2010/30 miały następujące brzmienie:

„(5) Udostępnianie rzetelnych, stosownych i porównywalnych informacji dotyczących zużycia energii przez produkty związane z energią powinno wpływać na wybór przez użytkowników końcowych tych produktów, które zużywają w trakcie ich użytkowania mniej energii i innych podstawowych zasobów lub pośrednim rezultatem ich użytkowania jest mniejsze zużycie energii lub tych zasobów, zachęcając tym samym producentów do podejmowania kroków w zakresie ograniczania zużycia energii i innych podstawowych zasobów przez produkty przez nich wytwarzane. Powinno to również wpłynąć pośrednio na wydajne korzystanie z tych produktów, aby przyczynić się do osiągnięcia unijnego celu w zakresie efektywności energetycznej na poziomie 20%. Przy braku tych informacji samo działanie sił rynkowych nie zdoła zachęcić do racjonalnego zużycia energii i innych podstawowych zasobów przez te produkty.

[...]

(8) Informacja odgrywa kluczową rolę w działaniu sił rynkowych, konieczne jest zatem wprowadzenie jednolitej etykiety dla wszystkich produktów tego samego typu, by dostarczyć potencjalnym nabywcom dodatkowych, zestandaryzowanych informacji dotyczących kosztów tych produktów w związku z energią i zużyciem innych podstawowych zasobów oraz by podjąć kroki gwarantujące, że potencjalni użytkownicy końcowi, którzy nie widzą tych produktów i nie mają tym samym możliwości zobaczenia etykiety, uzyskają również te informacje. Dla jej skuteczności i powodzenia etykieta powinna być łatwa do rozpoznania dla użytkownika końcowego oraz zawierać proste i zwięzłe informacje. W tym celu należy zachować istniejący układ etykiety jako podstawę informowania użytkowników końcowych o efektywności energetycznej danego produktu. Zużycie energii oraz inne informacje dotyczące produktów powinny być mierzone zgodnie ze zharmonizowanymi normami i metodami”.

8 Artykuł 1 ust. 1 tej dyrektywy stanowił:

„Niniejsza dyrektywa ustanawia ramy dla harmonizacji krajowych przepisów dotyczących informacji dla użytkownika końcowego, w szczególności w formie etykiet oraz standardowych informacji o produkcie, dotyczącej zużycia energii i w miarę potrzeb innych podstawowych zasobów podczas użytkowania oraz informacji dodatkowych o niektórych produktach związanych z energią, umożliwiając tym samym użytkownikom końcowym wybór bardziej efektywnych produktów”.

9 Artykuł 3 ust. 1 wspomnianej dyrektywy miał następujące brzmienie:

„Państwa członkowskie zapewniają:

[...]

b) w odniesieniu do produktów objętych niniejszą dyrektywą zakazane zostało umieszczanie innych etykiet, znaków, symboli lub napisów, które nie spełniają wymogów niniejszej dyrektywy, oraz odpowiednich aktów delegowanych, jeżeli takie umieszczanie mogłoby spowodować nieporozumienie lub wprowadzić w błąd użytkowników końcowych w odniesieniu do zużycia energii lub, we właściwych przypadkach, innych podstawowych zasobów podczas użytkowania;

[...]”.

10 Zgodnie z art. 4 tej dyrektywy:

„Państwa członkowskie zapewniają:

a) zwrócenie uwagi użytkowników końcowych, zgodnie z aktami delegowanymi przewidzianymi w niniejszej dyrektywie, na informacje dotyczące zużycia energii elektrycznej, innych form energii i, w miarę potrzeb, innych podstawowych zasobów podczas użytkowania, oraz informacje dodatkowe za pomocą kart oraz etykiet w odniesieniu do produktów oferowanych do sprzedaży, wynajmu, sprzedaży ratalnej lub wystawianych na sprzedaż użytkownikom końcowym bezpośrednio lub pośrednio poprzez środki sprzedaży na odległość, w tym przez Internet;

[...]”.

11 Artykuł 5 dyrektywy 2010/30 stanowił:

„Państwa członkowskie zapewniają, aby:

a) dostawcy wprowadzający na rynek lub oddający do użytku produkty objęte aktem delegowanym, załączali etykietę i kartę zgodnie z niniejszą dyrektywą i aktem delegowanym;

[...]”.

12 Artykuł 10 tej dyrektywy miał następujące brzmienie:

„1. Komisja określa szczegółowe informacje dotyczące etykiety i karty za pomocą aktów delegowanych zgodnie z art. 11, 12 i 13, w odniesieniu do każdego rodzaju produktu zgodnie z niniejszym artykułem.

[...]

Przepisy zawarte w aktach delegowanych dotyczące informacji podawanej na etykiecie i w karcie w odniesieniu do zużycia energii i innych podstawowych zasobów podczas użytkowania umożliwiają użytkownikowi końcowemu dokonywanie bardziej świadomych decyzji dotyczących zakupu oraz umożliwiają organom nadzoru rynku sprawdzenie, czy produkty odpowiadają podanym informacjom.

[...]

4. Akty delegowane określają w szczególności:

[...]

d) projekt i treść etykiety, o której mowa w art. 4, które są ujednolicone w największym możliwym stopniu w różnych grupach produktów i są zawsze wyraźnie widoczne i czytelne. Format etykiety w dalszym ciągu oparty jest na klasyfikacji z zastosowaniem liter od A do G; progi klasyfikacji odpowiadają istotnym oszczędnościom energii i kosztów z punktu widzenia użytkownika końcowego.

[...]

- g) szczegółową treść etykiety do celów reklamy, w tym, w stosownych przypadkach, klasę energetyczną i inne stosowne poziomy wydajności danego produktu w czytelnej i widocznej formie;

[...]”.

Rozporządzenie delegowane nr 665/2013

- 13 Motyw 5 rozporządzenia delegowanego nr 665/2013 stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie powinno określać jednolity wzór i treść etykiety dla odkurzaczy”.

- 14 Artykuł 1 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie ustanawia wymogi dotyczące etykietowania i dostarczania dodatkowych informacji o produktach w odniesieniu do zasilanych z sieci odkurzaczy elektrycznych, w tym odkurzaczy hybrydowych”.

- 15 Artykuł 3 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia stanowi:

„Dostawcy dopilnowują, aby od dnia 1 września 2014 r.:

- a) każdy odkurzacz był dostarczany wraz z drukowaną etykietą uwzględniającą format oraz informacje określone w załączniku II;

[...]”.

- 16 Artykuł 4 tegoż rozporządzenia stanowi:

„Dystrybutorzy dopilnowują, aby od dnia 1 września 2014 r.:

- a) każdy model udostępniony w punkcie sprzedaży był opatrzony etykietą dostarczoną przez dostawców zgodnie z art. 3 umieszczoną na zewnątrz urządzenia lub zawieszoną na nim, tak aby była wyraźnie widoczna;

[...]”.

- 17 Zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia delegowanego nr 665/2013 klasa efektywności energetycznej odkurzacza jest ustalana na podstawie jego rocznego zużycia energii, jego klasa skuteczności odkurzania jest ustalana na podstawie jego wskaźnika zbierania kurzu, a jego klasa reemisji kurzu jest ustalana na podstawie jego reemisji kurzu.

- 18 Załącznik II do tego rozporządzenia określa wzór etykiety energetycznej i wymienia informacje, które powinny się na niej znaleźć, w szczególności klasę efektywności energetycznej danego modelu odkurzacza, jego klasę skuteczności odkurzania oraz jego klasę reemisji kurzu. Stanowi ono jeszcze, że wzór etykiety powinien być zgodny z pkt 3.1, 3.2 lub 3.3 tego załącznika, w zależności od tego, czy chodzi o odkurzacz uniwersalny, odkurzacz do podłóg twardych lub dywanów, oraz w drodze odstępstwa, jeżeli danemu szczególnemu modelowi odkurzacza zostało przyznane oznakowanie ekologiczne ustanowione przez rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010

z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego [Unii Europejskiej] (Dz.U. 2010, L 27, s. 1) (zwane dalej „oznakowaniem ekologicznym Unii”), można do niego dołączyć kopię owego oznakowania.

Prawo belgijskie

- 19 Na podstawie art. VI.99 ust. 1 code de droit économique (kodeksu prawa gospodarczego, *Moniteur belge* z dnia 29 marca 2013 r., s. 19975), zmienionego ustawą z dnia 21 grudnia 2013 r. (*Moniteur belge* z dnia 30 grudnia 2013 r., s. 103506), który ma na celu transpozycję art. 7 ust. 1 dyrektywy 2005/29 do prawa krajowego, daną praktykę handlową uznaje się za wprowadzającą w błąd zaniechanie, jeżeli w danym kontekście faktycznym z uwagi na wszystkie jej cechy charakterystyczne, okoliczności a także ograniczenia właściwe dla stosowanego środka komunikacji, pomija ona istotną informację, której przeciętny konsument, z uwagi na kontekst, potrzebuje dla podjęcia decyzji handlowej z pełną znajomością transakcji, a w konsekwencji, doprowadza go lub może doprowadzić go do podjęcia decyzji handlowej, której w przeciwnym przypadku by nie podjął.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 20 Obydwie spółki, Dyson i BSH, oferują na rynku odkurzacze, które zgodnie z rozporządzeniem delegowanym nr 665/2013 powinny być opatrzone etykietą energetyczną w trakcie ich sprzedaży. Owa etykieta odzwierciedla wyniki testów, które są przeprowadzane z pustym workiem. Dyson zarzuca BSH w szczególności, że wprowadził konsumenta w błąd oraz że jest on odpowiedzialny za nieuczciwe praktyki handlowe. W tych okolicznościach Dyson wniósł pozew do sądu odsyłającego, voorzitter van de rechtbank van koophandel te Antwerpen (prezesa sądu gospodarczego w Antwerpii, Belgia).
- 21 Sąd odsyłający w pierwszej kolejności oddalił zarzut Dysona, zgodnie z którym wskazując klasę energetyczną A na etykietach energetycznych sprzedawanych przez niego odkurzaczy BSH stosował nieuczciwą praktykę handlową. W rzeczywistości bowiem do takiej klasyfikacji prowadził test z pustym workiem, który to test został uznany przez sąd odsyłający za jedyny parametr pozwalający na ocenę rocznej konsumpcji energii przez odkurzacze.
- 22 Sąd odsyłający w drugiej kolejności zauważa jednak, że Dyson ma rację, twierdząc, iż testy przeprowadzone z pustym workiem nie odpowiadają normalnemu używaniu odkurzacza, oraz że owe próby nie pozwalają na porównanie urządzeń, jeżeli działają one według odmiennych zasad, to znaczy, z jednej strony, odkurzaczy, które tak jak odkurzacze sprzedawane przez BSH, są wyposażone w worek na kurz, którego pory zatykają się w miarę jego używania, co zmusza silnik do zwiększenia mocy, oraz z drugiej strony, odkurzaczy marki Dyson, które nie są wyposażone w taki worek i których używanie nie ma żadnego wpływu na moc, jaką silnik ma rozwinąć. Twierdzi on, że w związku z tym pojawia się pytanie, czy poprzez zaniechanie doprecyzowania co do przyjętej metody testowania BSH wprowadziła konsumenta w błąd.
- 23 Sąd odsyłający zauważa w tym zakresie, że BSH postępował jedynie zgodnie z rozporządzeniem delegowanym nr 665/2013. Rozporządzenie to reguluje w sposób bardzo szczegółowy wygląd etykiety energetycznej oraz informacje, jakie powinny się na niej znaleźć, tak że BSH podlega ograniczeniom dotyczącym tego środka komunikacji przy ustalaniu informacji dostarczanej przez niego konsumentom. Z uwagi na art. 7 ust. 1 i 3 dyrektywy 2005/29 sąd ten uważa, iż należy zbadać, czy BSH dysponował określoną swobodą co do informacji, które postanowił zamieścić na sprzedawanych przez niego urządzeniach w zakresie zużywania przez nie energii.
- 24 Sąd odsyłający wskazuje również, że poza etykietą energetyczną nakazaną przez rozporządzenie delegowane nr 665/2013 BSH dodaje na swoich odkurzaczach inne symbole, w szczególności zieloną etykietę ze wzmianką „Energy A”, wskazującą, że odkurzacz uzyskał łącznie klasę A pod względem jego

skuteczności energetycznej, etykietę pomarańczową ze wzmianką „AAAA Best rated: A in all classes”, wskazującą, że odkurzacz uzyskał klasę A w skuteczności odkurzania, tak dywanów, jak i podłóg twardych, oraz w odniesieniu do reemisji kurzu, jak również czarną etykietę przedstawiającą dywan ze wzmianką „class A Performance”, wskazującą, że odkurzacz osiągnął klasę A w zakresie odkurzania dywanów.

25 Sąd ten zauważa, że BSH dostarczył w ten sposób informacji, o których w pełni powiadomił za pośrednictwem etykiety energetycznej, i zastanawia się, czy rozporządzenie delegowane nr 665/2013 pozwala na taką praktykę.

26 W tych okolicznościach voorzitter van de rechtbank van koophandel te Antwerpen (prezes sądu gospodarczego w Antwerpii, Belgia) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy ściśle przestrzeganie rozporządzenia [delegowanego nr 665/2013] (bez uzupełnienia określonej w załączniku II do tego rozporządzenia etykiety energetycznej o informacje dotyczące warunków przeprowadzania testu, które doprowadziły do zaklasyfikowania do klasy efektywności energetycznej zgodnie z załącznikiem I), może być uznane za wprowadzające w błąd zaniechanie w rozumieniu art. 7 [dyrektywy 2005/29]?

2) Czy rozporządzenie [delegowane nr 665/2013] sprzeciwia się uzupełnianiu etykiety o inne, przekazujące te same informacje, symbole?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

27 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 7 dyrektywy 2005/29 należy interpretować w ten sposób, że stanowi „zaniechanie wprowadzające w błąd” w rozumieniu tego przepisu okoliczność niedostarczenia konsumentowi informacji dotyczących warunków przeprowadzenia testu, które doprowadziły do klasyfikacji energetycznej wskazanej na etykiecie energetycznej.

28 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że dyrektywa 2005/29 ma na celu ustalenie jednolitych zasad dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych przedsiębiorstw wobec konsumentów w celu przyczynienia się do prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego i zapewnienia wysokiego poziomu ich ochrony (wyrok z dnia 26 października 2016 r., Canal Digital Danmark, C-611/14, EU:C:2016:800, pkt 25).

29 W tym kontekście okoliczność wskazania na etykiecie energetycznej jedynie informacji wymaganych przez rozporządzenie delegowane nr 665/2013 bez doprecyzowania warunków, w jakich była mierzona skuteczność energetyczna odkurzacza, stanowi „praktykę handlową” w rozumieniu art. 2 lit. d) dyrektywy 2005/29.

30 W rzeczywistości bowiem pojęcie „praktyki handlowej” zostało zdefiniowane za pomocą szczególnie szerokiego sformułowania, ponieważ przewidziane w ten sposób praktyki powinny, po pierwsze, mieć charakter handlowy, to znaczy pochodzić od podmiotów gospodarczych, oraz po drugie, pozostawać w bezpośrednim związku z promocją, sprzedażą lub dostawą ich produktów na rzecz konsumentów (zob. podobnie wyrok z dnia 17 października 2013 r., RLvS, C-391/12, EU:C:2013:669, pkt 37).

- 31 Tymczasem dostarczenie informacji dotyczących skuteczności energetycznej produktu wystawionego na sprzedaż detaliczną lub brak jej dostarczenia, jeżeli informacja ta pochodzi od podmiotu gospodarczego, stanowi praktykę handlową pozostającą w ścisłym związku ze sprzedażą wspomnianego produktu na rzecz konsumentów. W tym zakresie, jak podkreślił rzecznik generalny w pkt 77 opinii, bez znaczenia jest to, że dane informacje są niekorzystne dla interesów podmiotu gospodarczego lub że ów podmiot gospodarczy dostarczył tych informacji w celu dostosowania się do przepisów rozporządzenia delegowanego nr 665/2013.
- 32 Jeżeli chodzi, po pierwsze, o brak zamieszczenia na etykiecie energetycznej informacji dotyczących warunków przeprowadzenia testu, to należy zauważyć, że art. 3 ust. 4 dyrektywy 2005/29 przewiduje, że w wypadku kolizji pomiędzy przepisami tej dyrektywy i innymi przepisami prawa Unii regulującymi szczególne aspekty nieuczciwych praktyk handlowych, owe szczególne przepisy mają pierwszeństwo i mają zastosowanie do tych szczególnych aspektów.
- 33 W niniejszej sprawie dyrektywa 2010/30 i rozporządzenie delegowane nr 665/2013 stanowią przepisy prawa Unii regulujące szczególne aspekty nieuczciwych praktyk handlowych w rozumieniu art. 3 ust. 4 dyrektywy 2005/29. W rzeczywistości bowiem, o ile w szczególności z motywów 5 i 8 dyrektywy 2010/30 wynika, że jej pierwszym celem jest ochrona środowiska, to jednak prawdą jest, iż cel dostarczenia prawidłowej, właściwej i porównywalnej informacji dotyczącej zużycia energii, specyficznej dla produktów związanych z energią, za pośrednictwem jednolitej etykiety energetycznej, która musi zostać zamieszczona przez podmiot gospodarczy na towarze wystawionym na sprzedaż detaliczną, uczestniczy w ochronie konsumenta.
- 34 W związku z tym w przypadku kolizji pomiędzy art. 7 dyrektywy 2005/29, z jednej strony i przepisami dyrektywy 2010/30 oraz rozporządzenia delegowanego nr 665/2013, z drugiej strony, te ostatnie z wymienionych przepisów powinny znaleźć zastosowanie zgodnie z art. 3 ust. 4 dyrektywy 2005/29.
- 35 W tym zakresie trzeba stwierdzić, że dyrektywa 2010/30 i rozporządzenie delegowane nr 665/2013 należy interpretować w ten sposób, że żadna informacja dotycząca warunków, w jakich mierzona była efektywność energetyczna odkurzaczy, nie może zostać dodana do etykiety energetycznej.
- 36 W motywie 8 dyrektywy 2010/30 sprecyzowano bowiem, że konieczne jest wprowadzenie jednolitej etykiety energetycznej dla wszystkich towarów tego samego rodzaju. Ów cel ujednoczenia został wdrożony przez art. 1 ust. 1, art. 4 i art. 10 ust. 4 lit. d) i g) wspomnianej dyrektywy, na podstawie których dyrektywa ta ustanawia ramy dla harmonizacji przepisów krajowych dotyczących w szczególności informowania końcowych użytkowników odnośnie do zużycia energii, w drodze etykietowania i ujednoczonych informacji oraz zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia informowania o konsumpcji energii elektrycznej w trakcie korzystania z urządzeń za pomocą etykiety, której wzór i szczególna treść powinny zostać określone w drodze aktu delegowanego, to znaczy, w odniesieniu do odkurzaczy, przez rozporządzenie delegowane nr 665/2013.
- 37 Jak wynika z motywu 8 i art. 10 dyrektywy 2010/30, ujednoczenie wzoru i informacji zawartych na etykiecie energetycznej, podobnie jak jej prosty i zwięzły charakter, mają na celu umożliwić lepszą czytelność i lepszą porównywalność zawartych na niej informacji na korzyść końcowego użytkownika.
- 38 Z motywu 5 rozporządzenia delegowanego nr 665/2013 wynika, że powinno ono określać jednolity wzór i treść etykiety dla odkurzaczy.
- 39 Wzór i treść tej etykiety zostały szczegółowo określone w załączniku II do wspomnianego rozporządzenia. Rzeczony załącznik przewiduje, podsumowując, że w drodze odstępstwa od wzoru etykiety energetycznej, która została w nim określona w sposób szczegółowy, do omawianej etykiety można dodać jedynie oznakowanie ekologiczne Unii, jeżeli dany model odkurzacza uzyskał takie oznakowanie.

- 40 Z powyższego wynika, że rozporządzenie delegowane nr 665/2013, interpretowane w świetle dyrektywy 2010/30, sprzeciwia się temu, aby inne informacje niż, w odpowiednim przypadku, kopia oznakowania ekologicznego Unii były dodawane do etykiety energetycznej.
- 41 Z tego zakazu wynika, że na podstawie art. 3 ust. 4 dyrektywy 2005/29 art. 7 tej dyrektywy nie ma zastosowania w sytuacji braku zamieszczenia na etykiecie energetycznej informacji dotyczących warunków przeprowadzenia testów efektywności energetycznej odkurzaczy.
- 42 Jeżeli chodzi, po drugie, o brak – w innych miejscach niż na etykiecie energetycznej – informacji dotyczących warunków przeprowadzenia testów, to należy podnieść, że zgodnie z art. 7 ust. 1 dyrektywy 2005/29 praktykę handlową uznaje się za wprowadzającą w błąd, jeżeli w konkretnym przypadku, biorąc pod uwagę wszystkie jej cechy i okoliczności oraz ograniczenia środka przekazu, pomija ona istotne informacje potrzebne przeciętnemu konsumentowi, stosownie do okoliczności, do podjęcia świadomej decyzji dotyczącej transakcji i tym samym powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej transakcji, której inaczej by nie podjął. Ponadto z art. 7 ust. 5 wynika również, że informacje przewidziane przez prawo Unii, które są związane z komunikacjami handlowymi, w tym z reklamą i marketingiem, są uważane za istotne.
- 43 W niniejszej sprawie warunków, w jakich mierzona była efektywność energetyczna danego modelu odkurzacza, nie można uznać za stanowiące istotną informację dla przeciętnego konsumenta.
- 44 W rzeczywistości bowiem dyrektywa nakazała stosowanie jednolitej etykiety energetycznej w celu informowania użytkowników końcowych o zużyciu energii przez określone produkty podczas ich używania i rozporządzenie delegowane nr 665/2013 ustanowiło wyczerpujący wykaz informacji dotyczących konsumpcji energii przez odkurzacze podczas ich używania, które muszą zostać podane do wiadomości konsumentów za pośrednictwem wspomnianej etykiety energetycznej, bez nakładania obowiązku wskazania warunków, w jakich była mierzona efektywność energetyczna odkurzaczy. W związku z tym należy stwierdzić, że z łącznej lektury dyrektywy 2010/30 i rozporządzenia delegowanego nr 665/2013 wynika, że takiej informacji nie można uznać za istotną dla przeciętnego konsumenta.
- 45 Tym samym brak wskazania warunków przeprowadzenia testów efektywności energetycznej odkurzacza nie może stanowić wprowadzającego w błąd zaniechania w rozumieniu art. 7 dyrektywy 2005/29.
- 46 Z powyższego wynika, że na pytanie pierwsze trzeba odpowiedzieć, iż art. 7 dyrektywy 2005/29 należy interpretować w ten sposób, że okoliczność niedostarczenia konsumentowi informacji dotyczących warunków przeprowadzenia testów, które doprowadziły do klasyfikacji energetycznej wskazanej na etykiecie energetycznej, nie stanowi „zaniechania wprowadzającego w błąd” w rozumieniu tego przepisu.

W przedmiocie pytania drugiego

- 47 Tytułem wstępu należy zauważyć, że zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Trybunału, to do niego należy w ramach ustanowionej w art. 267 TFUE procedury współpracy z sądami krajowymi udzielenie sądowi odsyłającemu użytecznej odpowiedzi, która pozwoli mu rozstrzygnąć zawisły przed nim spór, oraz że z tego punktu widzenia, w odpowiednim przypadku, to do Trybunału należy przeredagowanie przedstawionego mu pytania (zob. w szczególności wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., Ucar i Kilic, C-508/15 i C-509/15, EU:C:2016:986, pkt 51 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 48 W niniejszym przypadku wiadomo, że rozporządzenie delegowane nr 665/2013, które ustanawia obowiązek opatrzenia etykietą energetyczną każdego odkurzacza sprzedawanego detalicznie, należy interpretować w świetle przepisów dyrektywy 2010/30, która stanowi jego podstawę. Należy zatem przeredagować drugie pytanie, które dotyczy rozporządzenia delegowanego nr 665/2013, tak aby obejmowało ono również dyrektywę 2010/30.
- 49 Ponadto z postanowienia odsyłającego wynika, że w niniejszej sprawie BSH dodał na opakowaniu sprzedawanych przez niego odkurzaczy obok etykiety energetycznej kilka etykiet lub symboli, które nie zostały przewidziane przez rozporządzenie delegowane nr 665/2013, to znaczy, w szczególności zieloną etykietę o treści „Energy A”, pomarańczową etykietę o treści „AAAA Best rated: A in all classes” oraz czarną etykietę przedstawiającą dywan ze wskazaniem „Class A Performance”.
- 50 Należy zatem stwierdzić, że przez pytanie drugie sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy rozporządzenie delegowane nr 665/2013 w świetle dyrektywy 2010/30 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się ono temu, aby inne etykiety lub symbole, które ponownie wymieniają informacje wskazane już na etykiecie energetycznej, były umieszczane poza etykietą energetyczną.
- 51 Trzeba stwierdzić, że art. 3 ust. 1 lit. b) dyrektywy 2010/30 przewiduje, że umieszczanie m.in. etykiet i symboli poza etykietą energetyczną jest zakazane, jeżeli, po pierwsze, owe etykiety lub symbole nie spełniają wymogów wspomnianej dyrektywy lub aktów delegowanych, to znaczy w niniejszym przypadku, rozporządzenia delegowanego nr 665/2013, oraz, po drugie, jeżeli owo dodanie zagraża wprowadzeniem w błąd ostatecznego użytkownika, lub może wprowadzić nieporozumienie po jego stronie w odniesieniu do zużycia energii, lub w odpowiednim przypadku, innych istotnych zasobów podczas używania urządzenia elektrycznego. W ten sposób artykuł ten uzależnia obowiązywanie takiego zakazu od sprawdzenia spełnienia owego podwójnego warunku.
- 52 Otóż w niniejszej sprawie, ponieważ etykiety lub symbole umieszczone przez BSH na opakowaniach sprzedawanych przez niego odkurzaczy nie zostały przewidziane przez rozporządzenie delegowane nr 665/2013, muszą one zostać uznane za niespełniające wymogów wspomnianego rozporządzenia. W związku z tym ich umieszczenie może wprowadzić w błąd ostatecznego konsumenta lub wywołać nieporozumienie po jego stronie w odniesieniu do zużycia energii elektrycznej przez odkurzaczy w trakcie jego używania.
- 53 Do sądu odsyłającego należy ustalenie w świetle całokształtu istotnych elementów, czy umieszczenie etykiet lub symboli stosowanych przez BSH wiąże się z takim ryzykiem.
- 54 Niemniej jednak z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że w ramach odesłania prejudycjalnego, o ile ocena faktów należy ostatecznie do sądu krajowego, o tyle Trybunał, który ma udzielić sądowi krajowemu użytecznej odpowiedzi, może dostarczyć wskazówek dotyczących w szczególności akt postępowania głównego lub przedstawionych mu uwag, tak aby umożliwić sądowi odsyłającemu rozstrzygnięcie toczącej się przed nim sprawy (wyrok z dnia 5 czerwca 2014 r., I, C-255/13, EU:C:2014:1291, pkt 55 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 55 W tym zakresie należy wyjaśnić, że z treści samego art. 3 ust. 1 lit. b) dyrektywy 2010/30 wynika, że wspomniany sąd powinien ściśle stosować kryterium przewidziane w pkt 52 niniejszego wyroku, mające na celu ochronę konsumenta końcowego przed wszelkim ryzykiem wprowadzenia w błąd lub nieporozumienia dotyczącego zużycia energii w trakcie używania danego urządzenia elektrycznego. Ściśle stosowanie wspomnianego kryterium jest potwierdzone przez cel ochrony środowiska, do którego realizacji dąży wspomniana dyrektywa, o czym mowa w pkt 33 niniejszego wyroku.
- 56 Ponadto należy zauważyć, że w ramach dyrektywy 2005/29 kryterium oceny, jakie należy przyjąć dla wprowadzającej w błąd praktyki handlowej, jest kryterium przeciętnego, właściwie poinformowanego, dostatecznie uważnego i rozsądnego konsumenta, z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturalnych i językowych (wyroki: z dnia 12 maja 2011 r., Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299,

pkt 22; a także z dnia 26 października 2016 r., Canal Digital Danmark, C-611/14, EU:C:2016:800, pkt 39). Powiązanie kwestii uzasadnia przyjęcie tego samego kryterium oceny w ramach oceny ryzyka wprowadzenia w błąd lub nieporozumienia, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. b) dyrektywy 2010/30.

- 57 W tym zakresie sama tylko okoliczność, że etykiety lub symbole zamieszczone przez BSH odsyłają do informacji już przedstawionych na etykiecie energetycznej, nie wystarcza dla wykluczenia istnienia takiego ryzyka. Należy stwierdzić bowiem, po pierwsze, że symbole stosowane przez BSH nie są graficznie identyczne z symbolami stosowanymi na etykiecie energetycznej, oraz po drugie, że niektóre etykiety lub symbole stosowane przez BSH powtarzają tę samą informację, różnicują zaś grafikę dla każdej etykiety, co mogłoby wywołać wrażenie, iż chodzi za każdym razem o inną informację.
- 58 W związku z tym na pytanie drugie trzeba odpowiedzieć, że rozporządzenie delegowane nr 665/2013 w świetle art. 3 ust. 1 lit. b) dyrektywy 2010/30 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się ono temu, aby poza etykietą energetyczną były umieszczane inne etykiety lub symbole ponownie wymieniające informacje wskazane już na wspomnianej etykiecie energetycznej, jeżeli owo umieszczenie powoduje powstanie ryzyka wprowadzenia w błąd ostatecznego konsumenta lub wywołania po jego stronie nieporozumienia w zakresie zużycia energii przez dany sprzedawany detalicznie odkurzacz w trakcie jego używania, czego weryfikacja należy do sądu odsyłającego z uwzględnieniem wszystkich mających znaczenie elementów oraz rozumowania przeciętnego, właściwie poinformowanego, dostatecznie uważnego i rozsądnego użytkownika końcowego, z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturalnych i językowych.

W przedmiocie kosztów

- 59 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

- 1) Artykuł 7 dyrektywy 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniającej dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady należy interpretować w ten sposób, że okoliczność niedostarczenia konsumentowi informacji dotyczących warunków przeprowadzenia testów, które doprowadziły do klasyfikacji energetycznej wskazanej na etykiecie energetycznej dotyczącej klasy energetycznej odkurzaczy, której wzór znajduje się w załączniku II do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 665/2013 z dnia 3 maja 2013 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego odkurzaczy, nie stanowi „zaniechania wprowadzającego w błąd” w rozumieniu tego przepisu.
- 2) Rozporządzenie delegowane nr 665/2013 w świetle art. 3 ust. 1 lit. b) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się ono temu, aby poza etykietą dotyczącą klasy energetycznej odkurzaczy, której wzór znajduje się w załączniku II do rozporządzenia delegowanego nr 665/2013, były umieszczane inne etykiety lub symbole ponownie wymieniające informacje wskazane już na wspomnianej etykiecie energetycznej, jeżeli owo umieszczenie powoduje powstanie ryzyka wprowadzenia w błąd ostatecznego konsumenta lub wywołania po jego stronie nieporozumienia w zakresie

zużycia energii przez dany sprzedawany detalicznie odkurzacz w trakcie jego używania, czego weryfikacja należy do sądu odsyłającego z uwzględnieniem wszystkich mających znaczenie elementów oraz rozumowania przeciętnego, właściwie poinformowanego, dostatecznie uważnego i rozsądnego użytkownika końcowego, z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturalnych i językowych.

Podpisy

i — Punkt 1 sentencji w niniejszym tekście był przedmiotem zmiany o charakterze językowym po pierwotnym umieszczeniu na stronie internetowej.